

“Hakikî harp,” bütün dehşetile yeni başlıyor!

Berlinin tehdidi: “Yüzlerce tayyareyi İngiliz sahillerine ve gemilerine saldırtacağız!,” Garp cephesinde büyük bir Alman taarruzu bekleniyor

Hâdiselerin tefsiri

BULGAR DOSTLARIMIZIN VAZİYETİ

Yazan: HASAN KUMÇAYI
İngiliz Başvekili Chamberlainın Hitler'e verdiği cevabda şöyle bir cümle var: “Şimdiki harbin sonucu olursa olsun, cihan artık evvelki tanığımız cihan olmayacaktır.”
Bu söz yalnız muharib memleketler için değil, aynı derecede bitaraf memleketler için de ehemmiyeti haizdir. Umumi Harbden sonraki yirmi senelik tarihi devir, nasıl harbdan evvelki âlemden farklı olmuştur, bu günkü harbdan sonra başlayacak olan devrin de evvelkilerden başka olacağını tahmin etmek için çok uzak görüşlü olmaya hacet yoktur. Bu itibarla hâdiselerin inkısaflarını muharibler kadar bitaraf-ların dikkatle takip etmesi ve yerine göre onların da icab eden tedbirleri alması tabii ve zarurî olur. Demek istiyoruz ki Balkan (Devamı 4 üncüde)

Son sayfamıza bakınız!

Haber okuyucuları için bugün de güzel bir harita veriyoruz.

Perapalas sahibinin açtığı dava
Maznun Yemenli
Perapalas sahibini döviz kaçakçılığı ile itham ediyor

Galib Afgani (X işaretlisi) bugün mahkemede müdafasını yaparken (Yazısı 4 üncüde)

Almanya namağlûp olduğu iddiasında! Alman matbuat bürosu şefi diyor ki:

“Kendisine yardım hazır Rusya ve erkânı-harbiyelerin vereceği karara göre bitaraf kalacak veya harbe girecek İtalya ile birliğe Alman'a namağlûptur!”

Londra, 14 (A. A.) — Röyter ajansının askeri muhabiri Hore Beliganın Fransaya nakledilmiş olan İngiliz seferi kuvvetleri hakkındaki beyanatının eksperlerin nazarı dikkatini celbetiği ve bu nun tehlikeli bir teşebbüs olduğu yazmaktadır. Fransızlar da Almanlar gibi İngilterenin Fransaya göndereceği kuvvetlerin mikdarını bilmemektedirler.

Bu mikdar Hore Belicha tarafından avam kamerasında yapılan beyanattan sonra anlaşılmıştır.

Almanların birkaç güne kadar taarruza geçmeleri de müm-

kündür. Bu hareketleri sükunetle beklenmektedir.

Roma, 14 (A. A.) — Chamberlainın nutku hakkında tefsirlerde bulunmaktan içtinab eden Roma gazeteleri, ilk sayfalarında bu nutkun Almanyada husule gel-

(Devamı 4 üncüde)

Finlandiya müzakereye devam etmeğe karar verdi
Memleketi zabıta işleri için örfi idare ilân edildi

Berlin, 14 (A.A.) — Alman istihbarat bürosunun bildirdiğine göre Finlandiya hükümeti, Sovyetler birliğinin tekliflerini tetkik ettikten sonra tasvip etmiş ve müzakerelere devam etmeğe karar vermiştir.

Diğer taraftan Finlandiya reis-cumhuru Kallio, bir kararname neşrederek zabıta işleri için örfi idare ilân etmiştir. Bunun bilfiil örfi idare ilânı mahiyetinde olmadığı söylenmektedir.

Nikbinlik
Paris 14 (Radyo) — İsveç hükümeti Aland adaları tehlikeye düştüğü takdirde müdahaleye mecbur olacağını bildirmektedir.

Diğer taraftan, Finlandiya hariciye nazırı Erko bugün veya yarın radyo ile Amerikaya bir hitabede bulunacak ve tehlike karşısındaki Finlandiyaya demokrat devletlerin yardımını istiyecektir. Ma-

Hariciye Vekilimiz Molotofla iki saat görüştü

Ziraat vekili yarın Moskovaya hareket ediyor

Moskova, 13 (A.A.) — Türkiye Hariciye Vekili Şükür Saracoğlu bugün 17 de Kremlin'e giderek komiserler

(Devamı 4 üncüde)

SON DAKİKA

Bir İngiliz tayyare gemisi daha battı

Londra radyosu (saat 12,45) — İngiliz donanmasının tayyare gemilerinden “Ark Royal,” batmıştır. Geminin bir Alman tahtelbahiri tarafından batırıldığı zannedilmektedir. Bu, İngiliz donanmasının harpte kaybettiği ikinci tayyare gemisidir.

“Ark Royal,” İngilterenin yeni tayyare gemisiydi. 22.600 tonluk olan bu gemi 1934 de inşaya başlanmış ve 1938 de denize indirilerek hizmete başlamıştı. 70 tayyare taşıyabilen “Ark Royal,” in 1000 den fazla bütün mürettebatı ile batırıldığı bundan birkaç hafta evvel Almanya tarafından ilân olunmuş fakat İngiliz Bahriye nezareti tarafından tekzip edilmişti.

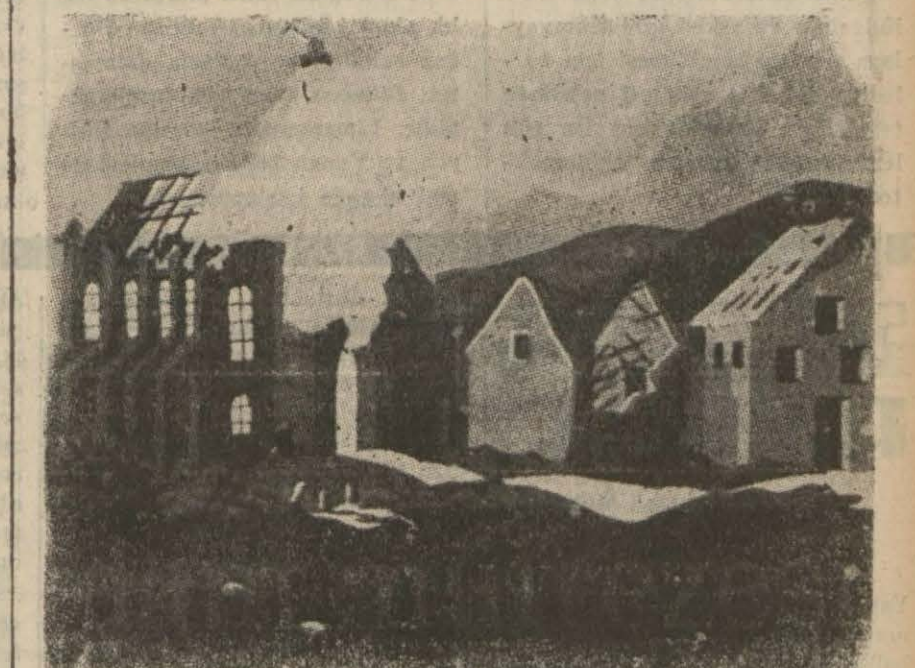
Garp cephesi harekâtı radyo ile neşredilecek!
Londra radyosu mütehassısları plâk almak üzere cepheye gittiler

Londra, 13 (Hususî) — İngiliz radyo birliğinin ilân ettiğine göre, Londra radyosu yakında garp cephesindeki harp sahnelerini nakledecektir. Harp sahasında plâna alınacak olan sahneler, topların tayyarelerin, makineli tüfeklerin bütün gürültüsü ile radyoda neşredilecektir. Bu sahneler evvelâ, mahallinde plâklara alınacak, sonra bu plâklar radyo istasyonundan

naklölunacaktır. Plâkları hazırlamak üzere İngiliz radyosunun mütehassıslarından ikisi garp cephesine gitmişlerdir.

Aynı şekilde İngilteredeki hava, kara ve deniz kuvvetleri efradı arasındaki hayatı tesbit eden plâklar da hazırlanmaktadır. Bu iş için de radyonun diğer bir mütebassısına vazife verilmiştir.

Idam müfrezesi!

Fransız istihbarat teşkilâtı mensupları ile Alman istihbarat teşkilâtı mensupları arasında harp esnasında cereyan etmiş müthiş ve amansız mücadeleyi mevzu olarak alan

Çok heyecanlı aşk, macera ve casusluk romanı

Nakleden: **FETHİ KARDEŞ**
Bugün 5 inci sayfta okuyunuz

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?

Vakit

Asım Us, "İtalyanın yeni sulh projesi, başlıklı makalesinde, Hitlerin şartları dairesinde bir sulh teklifine tavassut rolünü üzerine almak istemiyen İtalyan Başvekili Musolininin kendi memleketi hesabına bir sulh projesi hazırlayarak yeni sefirle Londra'ya gönderdiği hakkındaki haberleri tetkik ediyor ve böyle bir teşebbüsten de ciddi bir netice çıkması ihtimalinin pek zayıf olduğunu kaydediyor.

Muharrir, toplanacak bir sulh konferansında Balık denizinde hükümetin bahsinde Almanya ile Sovyetlerin noktalarını ayırtarak ayrılık olabileceğini, diğer taraftan Akde, nız ticareti bahsinde İtalya ile Sovyetlerin menfaatleri kolay kolay barışmayacağını ve nihayet Tuna havzasında ve Balkanlarda mühim bir mevki alan Sovyetlerle İtalya, nın Balkan siyasetlerinin uzlaşmaları kolaylıkla temin edilemeyeceğini yazarak yalnız İtalyan görüşüne göre hazırlanmış bir projeden sulh doğabilmesi ihtimalinin bunun için pek zayıf olduğunu tebarüz ettiriyor.

Tan

M. Zekeriyâ Sertel, İngiltere başvekilinin sulh masasına oturmadan evvel artık söz değil, fiil garanti istediğini kaydederek bu talebin haklı olduğunu söylüyor ve bunu haklı gösteren sebepler arasında Almanyanın biribirini uakzedilen hareketlerini sayıyor.

Muharririn işaret ettiği tenakuzlar arasında biri de şudur: Hitler Berlinde 933 senesi 22 teşrinievvelinde irat ettiği bir nutukta şöyle demiştir:

"Ayrupada Almanlar ve Polon, yalılar vardır ve bu iki millet beraberce ve dostça yaşayacaklardır. Polonyalıları Almansız bir Avrupa düşünemeyecekleri gibi, Almanlar da Polonyasız bir Avrupa tasavvur edemezler. Ya bugün ne olmuştur?

Cumhuriyet

Yunus Nadi, "Sulhten önce emniyet, başlıklı makalesinde, son vaziyeti tahlil ederek, ancak emniyet şartlarının devamı olarak kurulmasıdır ki devamı bir sulhten bahsedilebileceğini kaydediyor.

Muharrir, bu emniyet şartlarının büyük küçük bütün dünya milletlerine, hiç olmazsa bütün Avrupa devletlerine müsterek teminat altına alınması lâzımgeldiğini işaret ediyor.

Yunus Nadi, dünyada mevcut emniyetsizliğin derinliğine, Almanya ile mevcut ademi tecavüz anlaşmasına rağmen Sovyetlerin Baltıkta tabii olarak aldıkları emniyet tedbirleri ile İtalyanın pek yerinde tedbirlerini misal gösterdikten sonra, "nazî rejiminin yıkılmasına kadar harp, sözünde son zamanlarda en doğru ifadesini bularak emniyet sızlık üzerinde ısrar eden ve bunun kaldırılmasını şart koşan bir dayaya inkılap ettiğini işaret ediyor ve müsterek emniyetin en kuvvelli taraftarlığını edegelmis olan Sovyetlerle bu yolda ona memnuniyetle müzaheret edeceği tahmin olunan İtalyanın işleri hastalığın hakiki tedavisi mecrasına götürmekle en kuvvelli birer amil olacaklarına şüphe bulunmadığını tebarüz ettiriyor.

Yeni Sabah

Hüseyin Cahit Yalçın, bugünkü makalesinde İngiliz başvekilinin nutkunu tahlil ediyor.

Muharrir, Çemberaynın İngiltere için maddi bir menfaat temin etmek istemediği gibi Alman milletinin şerefine gayri mütenasip bir şey de arz etmediği yolundaki sözlerini tebarüz ettirerek İngiltere'nin Lehistanı feda bahasına bir sulh müahedesi imza etmesi İngiltere'nin kendi şerefini feda etmesi olacağını kaydediyor ve İngiltere'nin bu kadar insanı, adil ve haklı tekliflerini Alman liderlerine kabul etmeleri icap edeceğini yazıyor.

Haber Şehirden ve Memleketten

Doğuda imar faaliyeti 54 kaza arasında yol yapıldı

Şehrimizde bulunan birinci umumî müfettiş Abidin Özmen dün üniversite rektörünü ziyaret etmiş ve burada tahsillerini yapan şark vilayetleri gençleri için bir talebe yurdu tesisi etrafında görülmüştür.

Şark vilayetlerindeki kalkınma hareketleri büyük bir hızla devam etmektedir. Demiryolunun Sürde 15 kilometre mesafeye kadar olan kısmı da ihale edilmiştir. 58 kazadan 54 ü arasında kış ve yaz seyrüsefere müsait yollar yapılmıştır. 23 merkezde vilayet konakları inşa edilmekte dir. Bundan başka birçok mektepler, memur evleri, hastaneler yapılmaktadır.

Bugün Ramazanın biri

Belediye pideleri kontrol edecek

Ramazan dolayısıyla piyasa canlanmış, bilhassa yiyecek ve içecek maddeleri üzerinde alışverişler başlamıştır.

Belediye bu günden itibaren ci karılmaya başlanacak ramazan pidelerini kontrol edecektir. Beyazıt camiiinde ramazan sergisinin kurulmasına dün başlamıştır.

Askerliğe davet

Fatih askerlik şubesinden: 1 — Mutlak olan 930 teyris celbine başlanmıştır. (Hiç askerlik etmemiş) aşağı: doğum ve sınıfları gösterilen mükelleflerin nüfus cüzdanlarıyla şubeye gelmeleri ilân olunur:

316 ilâ 328	Doğumluların muhabere sınıfı
316 ilâ 328	" Topçu "
330	" " "
333	" " "
336	" İstihkâm "
332	" Gümrük "
333	" " "
332	" Tank "
333	" " "
332	" Hava "
334	" " "
333	" Harp sanayi sınıfı "

Bu doğumluların toplanma günü 25-10-939 bedeli nakdî 24—10—939 akşamına kadar kabul edilir.

2 — Piyade, muzika, süvari, demiryolu ve nakliye sınıfları için ayrıca ilân verilecektir.

Beyoğlu yerli, askerlik şubesinden:

Bugüne kadar hiç askerlik yapmamış 316 ilâ 334 (dahil) tevelüt, lâ gümrük, tank, hava, muhabere ve istihkâm sınıfları askere alınacaktır. Bunların toplanma günü 25 birinciteyris 939 dur. Yoklana kaçağı, bakaya olmayıp normal olanların bedelleri 24 birinciteyrisin akşamına kadar alınacaktır. Bu doğumlulardan askere gitmemiş olanların vaziyetlerini incelemek üzere şimdiden şubeye başmurları ilân olunur.

Ankarada Cumhuriyet bayramı merasimi nasıl olacak?

Altın ihracı yasağı

Bazı açık gözler yeni bir hile bulmuşlar

Bazı kimselerin, altın ve sair kıymetli madenlerin harice çıkarılmaması hususundaki karamenin bazı noktalarında istifade yolunu bulmuşlardır. Kararnamede şahsi saat ve bileziklerin harice çıkarılması serbest tutulmuştur. İşte bunu fırsat bilenler saatlere büyük altın kordonlar, bileziklere halkalar ilâve ederek harice çıkarmaya uğraşmaktadırlar. Kararnameye yeni kayıtlar ilâve edilecektir.

Sinema bilet tarifeleri tasdik edildi

Belediye iktisat müdürlüğü sinemaların bilet tarifelerini tasdik etmiştir. Kâfi tenzilat yapılmamış olan sinemaların fiyatları indirilmiştir.

Eminönünde yeni istimlakler

Eminönünde küçük mescit civarında on dört binadan müteşekkil adanm istimlakî tamamlanmıştır. Bu ada ile beraber Mısır çarşısı önündeki dükkânlar da yıkılacaktır.

Profesör Vitemor isini tatil etti

Bir müddettenberi Ayasofya müzesinde Bizans devrine ait bazı mozaik eserleri meydana çıkarmak için faaliyette bulunan Amerikalı profesör Vitemor isini tatil etmiştir.

Profesör müzenin kapanması dolayısıyla faaliyetini durdurduğunu, henüz evvelce buldukları rından başka bir eser elde etmiş olmadığını, işine devam için müzenin açılmasını beklediğini bir muharririmize söylemiştir.

İzmirde pasif hava korunması tatbikatı

İzmir, 13 (A. A.) — Şehrimizde pasif hava korunması tatbikatının aynı on altın pazartesi günü yapılması takarrür etmiştir. Vilâyet, halka hitaben neşrettiği bir beyanname ile tatbikat esnasında halkın ne suretle hareket etmek mecburiyetinde olduğunu ilân etmiştir.

Ankara, 14 — Cumhuriyet

bayramı merasimine ait programlar hazırlanmıştır. Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu tarafından 29 ilkteyrisin akşamı Ankara Palasta bir ziyafet verilecektir. Bu ziyafete Cumhurreisimiz İsmet İnönünün şeref vermektedir. muhtemeldir.

İstanbul ve Ankara muhtelit futbol takımı Ballınlardan getirilecek muhtelit bir takımla maç yapacaktır.

Şehrimizde

Cumhuriyet bayramı hazırlıklarıyle meşgul olan komisyon dün toplanarak merasim programını kat'i şekilde tesbit etmiştir. Bu seneki merasime mekteplerden yalnız ilçe ve muallim mektepleriyle, kız enstitüleri iştirak edecektir. Orta ve ilk mektep talebeleri kendi mantaklarında yapılacak merasime iştirak edeceklerdir. Ankaraya bütün ilçelerden izci takımları gidecektir.

Muallim İhsan Şerifin ailesine maaş

Belediye merhum tarih muallimi İhsan Şerifin ailesine bir maaş bağlayacaktır. Bu husustaki karar şehir meclisinin önümüzdeki ay toplantılarında tasdik edilecektir.

Yakın ecnebî limanlarına gemilerimiz işliyecek

Ankara, 14 — Ege ve Akdeniz havzasındaki yakın ecnebî limanlarına büyük ve küçük her nevi gemilerimizin sefer yapmalarına müsaade edilmiştir.

Şehirdeki kütüphaneler

Şehrimizde bulunan küçük kütüphaneler Süleymaniye, Fatih ve Beyazıt kütüphanelerine bağlanarak üç grup üzerinde toplanmıştır. Bu kütüphaneleri maarif ve kâlet idaresine alınmıştır.

Radyoda piyano konseri

Romanyalı meşhur piyanist Josef Prunner yakında memleketimizde gelecek ve radyomuzda konserler verecektir.

Maliye vekili şehrimizde

Maliye vekili Fuat Ağıralı bu sabah şehrimize gelmiştir.

Haber

AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Pasta kutusu: İstanbul 214. Telgraf adresi: İstanbul 214
Yaz işleri telefonu: 23872
İdare: 24370
Nâz: 20335
Tevhidiye Beldesi Biriği için ayda bir avukat
Beylik: Posta bülteni grupları yerleri aydınlatma
Yeni bir kuru teneke

ABONE ŞARTLARI

	Tuzlu	Tuzlu
Senelik	8.00 Kr.	10.00 Kr.
6 aylık	4.75	5.25
3 aylık	2.60	4.25
1 aylık	95	1.25

Kayata daire Dolgun yalnız

İNGİLİZLERİN büyük mümkü kidi Hazilî, gezmeğe çıktığı günler yanında kimse bu masından hoşlanmadığını atırken: "Ben asil tek başıma olgum zaman yalnız değilimdir, yor. İçinde bin ses bulunan, kendisi ile konuşup münakaşa etti bilen bir adamın sözü. Doğru yalnızlıklarını böyle doldurmuş tek başlarına da kâlsınlar genellikle kendilerine arkadaş hem de gönüllerince arkadaşlar olacak yüzler yaratmış olan İngilizler hoşlanıyor. Çok kims onları hiç kimseyi beğenmeyen rer mağrur, yahut birer deli, olmazsa birer kara sevda sarı lar; böyle sanmakla da ne kâ yanılırlar!..

Onlar mağrur, kendilerini beğenmiş insanlar değildir. Kendile beğenmiş kimselerin çoğu yalnız sevmeyiz, bilakis daima yanlı da adan bulunmasını isterler. Kendilerini onlarla mukayye edip kat daha beğenmek için... Kâ nahiye daima açtır ve hergün bir şikâr ile beslenmek ister. Kendi beğenen adam mütemadi başkalarını arar: onları hayran meşe, üstünüğünü onlara da kettirmeğe çalışır; buna nava olmadık, başkalarının kendis den kaçışını gördüğü zaman lür, üstünüğünden şüphe eder. Kendi beğenen adam yalnız kendile meşgu olduğu için tek ba kalmaya razı olamaz; çünkü zamanlarda üstünüğünü başk rına kabul ettiremediği için o ü Hüğün zevkini kendi de tadamaz beğenmediği, hisleri ve fikirle pek alaka göstermediği insan muhtaçtır.

Nahvel, kibir sahibi insanla hiçbir zaman yalnızlık hoşlan yacaklarını iddia etmiyorum; d leri de vardır, fakat azdır: bir k ye çekilir, kendilerini dev ayna da seyredip sonsuz bir zevk du lar. Onlara dokunmayın, zarar dırlar; kendilerini beğenmeleri etrafa bir tecavüz yoktur. Kendi kendilerine kâfi getirler başkalarını rahat bırakırlar. Kendilerinden mahyusesizce memn durur. Böyle insanlar tath bir min büyüüne kapılmış birer birer hastadır; onlara ancak, nır, müteceviz olmadıkları kizılmaz.

Hazilî'nin bahsettiği yalnızlık larinkine benzemez. Kendini tek başına kaldığı zaman yalnız setmiyen adam, başkaları ile meşgul olan adamdır. Evinde, rur veya kirlarda gezerken, il lardan ve eyyadan evvelâ aldığ tıbaları tekrar canlandırır, ot tasnif eder, birbiri ile çarpış zenginleştirir. Başkaları ile k laştırdığımız zaman kendimizi kadar bırakmak istesek gene müdafaa ihtiyacı duyarız; on anlamağa çalışmamıza rağmen aramızdaki farkları görür ve l lara tutuluruz. Kalbuki yalnız k zaman zaman müdafaa ihtiyacı duymayız; başkalarını anlamak kendimizi onların yerine koyma kolaylaşır; bunun içindir ki o man onları daha iyi anlarız, s kâlbimizden çıkıp onlara kine rer ve kendi kendimize onları zından cevap veriz.

Yalnızlıkta sadece başkalarını gıl, kendimizi de daha iyi görü Herhangi bir kimsenin, hattı ken dostumuzla konuşurken baş mamile bitaraf değil, muabkâ bir tarafızdır; bize edilen en l itirazları bile hiç şüphesiz l sinirlenerek karşılar, onlara cevap vermek mecburiyetini du ruz. Yalnızken bu mecburiyetl amayız ve bunun için kendimiz çok dışardan, başkasının gözle görmeğe muvafık oluruz.

Fakat bu yalnızlık, Hazilî'nin settiği bu dolgun yalnızlık her nâşp olmaz.

Nurullah ATA

DIKKAT ETTİNİZ Mİ? Dün Akşam

Son Dakika

Gazetesinde okuduklarınızı bugün sabah gazetelerinde gördünüz!

Etibank umum müdürlüğü

Maden tetkik ve arama enstitüsü umum müdürü Resid Etibank umum müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Harp malûllerine tramvay pasosu

Şehrimizde bulunan harp malûllerinin de eskisi gibi tramvaylara parasız binebilmesi için belediye dahiliye vekâleti nezdinde teşebbüsle bulunmuştur. Bu günlerde vekâletten emir beklenmektedir.

Devlet Demiryolları umum müdürlüğü

Devlet demiryolları umum müdürlüğüne bu vazifeyi bir müddettenberi vekâleten yapmakta olan Cemal Hidayet Sertel tayin edilmiştir.

Boğaza torik akını

Dün Boğaza fazla miktarda balık akını başlamıştır. Bütün Boğaz sahilleri balıklarlarla dolmuştur. Bilhassa torik çok tutulmaktadır. Limanımızda bulunan İtalyan ve Yunan balıkçı gemileri de mal almağa başlamışlardır.

TAŞKIN RUHLAR

Yazan: Nezihe Mohiddin

— 6 —

Yaptığı ualm, takunya ve çamşar mandalların kullanışlığı ona mahallenin hattâ aşırı mahallelerin kadınları arasında şöhet yapmıştı. Nalın ve mandal, mak istiyen kadınlar doğru Veysi ustaya koşarlardı. O müşterilerine bir taraftan hünerinin ince, liklerinden bahsederek bir taraftan da küçük masallar anlatarak çene atardı. Bizim Köroğlu diye yarenlik ettiği kırk beşlik bir halıma, bir de on üç yaşlarında bir kıızı vardı: Zeynep. Veysi usta Zeynebe bayırdı. Bizim vıran başın tek goncesi diye severdi onu. Zeynep narın ve mat çehresinin üstünde siyah keşiribir gibi gıldaayan uzun kirpikli iri siyah gözlerle çok güzel bir kız-

cağızdı. Gözlerinin hadakalarını yıldızlayan altın sarısı güz ve yumuşak saçları iki uzun örgü hain, de uzun, daltı basına entarisinin küçük belinden aşağı sarkan ve belasının üzene bezene yaptığı yaldız takunyeleri kendine mahsus bir ahenkle tıkırdatarak mahalle arasında dolardı. Bir gün çamşar yakayan anası Zeynebe köşe başındaki çeşmeden küçük kova ile su taşıttığı için Veysi usta karışile uzun bir kavgaya yapmış - ve gözleri dolu dolu olmuştu. O, Zeynebi çok seyer ve sakınırdı. Başka zamanlar da daima uysal ve güler yüzlü ihtiyar faniçki dükkânı kapayıp mahalle kahvesine çıktığı zaman ruhuna sıkın ve kanaatkâr sadeddile alibahlarını hoş şakalarile neşelendirirdi.

Kafadarm üstünde fesin şapkaya yerini verdiği ilk günlerdi. Veysi usta başına fermen bir fronk şapkası geçirince bir türlü içi elver, memişti. Bazı gece rüyasında kendisini başında yüksek tepeli bir şapka ile görürken her teinde uyanarak sağına ve soluna okur, üfler,

di. Barati renkli bir kahn çöha parçasından kenkisi diktiği acıp bir serpuşu başına geçirerek kahve sohbellerine iştirak ederdi. Evinde ve dükkânında dede yadığı pazen takkesele keyif çetardı. Baza o acaip serpuşunun üstüne eski abenisini sararak kaçamak yaptığı zamanlar etrafına bir mazeret bulurdu:

— Nezle olmuşum da şunu sarıverdim, dendi. Sonra - hem mesele fesin yerine şapka değil mi? "Başındaki acıp nesneyi," göstererek işte şapka, abeni için ortada lâr söz yok ki - diye kendince bir tefsir yapardı.

Bir akşam tahsildarın damadı Şevki bey kahveve son sistem bir kıyafetle gelmişti. Sirtında yeni bir Mahmutpaşa kostümü başında arkaya doğru atılmış bir Yüksekkelde, rim şapkası vardı. Elindeki bastonu kahvecinin çarşama uzatarak, başındaki şapkayı havalandıra havalandıra belini mümkün olduğu kadar büküp yaranını selâmladık. lâr sonra gruplarına yaklaştığını gören Veysi usta gözle kaş arasında

başına sarılı olan abaniyi gözüp boynuna dolayıverdi.

Şevki bey mahalle ocağına mensup ve o muhit için tam bir münevverdi. Tiye ayrılarak taranmış ve buram buram berber dükkân kokan saçların, etiyile iki yana yatıştırdıktan sonra gülümseyerek:

— Bugün şapka arana aldık dedi, çok ötür kıyafetimize çeki düzen verdim.

Veysi usta:

— Allah versin, - tam lârak olmuşum diye gülümsedi.

"Veysi usta Lâik kelimesini lârık diye telâffuz ederdi. Şevki bey gene ders vermenin fırsatını bulmuştu:

— Ona lârık değil lârık derler Veysi Usta. Yani devlet içinde müf-tü telvazı yok demektir. Devlet me-deni kanunlarla hüküm verir. Davalar şariat kapısına dayanmaz.

Şevki bey sözünü bitirmeye vakit bulamadı. Arkasından yağır ve cıvık bir şive ile kısık bir ses kendi gar sesine dolardı:

— Şevki efendi dilinin altındaki baklayı çıkar!.. Şuna dânsizlik de

vesselâm! Töve e tağfurullah, es, tağfurullah!..

Şevki bey hiddetle arkasına dönünce Yezâli camisinin arka sokakında sarı muşamba pıncel odanı, dükkân nı, ne olduğu belirsiz bir kovukta renil atan lûflârkü Medineî hacı ile karşılaştı.

Şevki yerinden fırladı. Yumrugunu kaldırarak herifin suratına yapıştırmaya hazırlandı. Fakat karşısında cürümüş bir ayva gibi uzamış çokluk suratında beki yetmişe yaklaşmış bir yaşın izleri vardı. Yaşa hürmet ruhunda köklemiş bir histi. Yumrugunu indirerek mümkün olduğu kadar sakın bir sesle:

— Hacı dedi. Sen bu işlere karışma! Otur kahveni iç. Eğer içinde insanlık cevheri varsa sen de dinle de şa kalamın içinde kırk yıl, lık pasları yaka.

Arap bu yarı hayretah yarı müstehzi sözler karşısında babalandı:

— Vallâh lâzım ben senin gibi dânsizlik tedris eden kâfirleri din kuvvetine mahv ve perişan etyirim.

(Devamı var).

Hakikî harp yeni başlıyor

(Baş tarafı 1 incede)
tirdiği şiddetli akisleri ve Dr. Dietrich tarafından dün yapılan beyanatı tebarüz ettirmektedirler.

Bu gazetelerin Londra muhabirleri, harp fırtınasının yaklaşmakta olduğunu itiraf etmektedirler.

Paris muhabirleri, İngiliz-Fransız tesanüdünün, Daladye tarafından teyid edildiğini kaydettikten sonra Fransız Almanya'nın şiddetli bir taarruza geçmesi beklenildiğini haber vermektedirler.

(Garb cephesinde ve denizlerde harp faaliyetine dair haberler 3 üncü sayfamızdadır.)

Berlin, 14 (A.A.) — Alman D. N. B. tebliğ ediyor:

Amerikan Associated Press, Berlin muhabiri Lochnerden aldığı aşağıdaki yazıyı neşretmektedir:

Alman matbuat bürosu reisi Dietrich, Hitlerle yaptığı birkaç saatlik bir mülakattan sonra şu mütaleada bulunmuştur:

“Bütün tarihin kaydettiği en müthiş kan selinin akmasına mümi olmak üzere ancak bir tek devlet müdahalede bulunabilir. O da Birleşik Amerika devletidir.”

Hitlerin sağ kolu olan Dietrich, ecebi gazetecilerden mürekkep ufak bir grupla konuşuyor ve sözlerine şöyle devam ediyor:

“Bence, İngiltere Çemberlayn ağzından Hitlerle karşı bu derece tafrefüruslukla konuşmaya cüret ettiyse, Birleşik Amerika devletinin yardımına güvendiği içindir. Binaenaleyh, muallakta bulunan meselelerin bir konferansta halli için kaç eden gayretler yapılmadığı takdirde hiç bir yardım yapılmayacağını İngilizlere bildirmek suretille Birleşik Amerika devleti bu harbe niha yet verebilir. İntibam şudur ki, Almanya ile masa başına oturması hususunda Ruzveltin Çemberlayna azimle söz söyleyeceğine dair herhangi bir alâmet bildirmediği takdirde Hitler garb cephesinde muazzam askeri harekâta başlanılması emrini tehir edecektir.”

Çemberlaynın nutku gösteriyor ki, Alman milletini imhaya karar vermiştir...

Bu arada Dietrich şiddetli bir el hareketiyle “kimin mahvolacağını göreceğiz!”, demiştir.

Bu konuşmamıza iştirak eden diğer bazı nasyonal sosyalist rüesa, Almanyanın garbde henüz hava kuvvetlerini bile kullanmaya başlamamış olduğunu kaydetmişlerdir: “Almanya şimdiye kadar bir veya iki düzine tayyare kullanmıştır. Polonyada Modlin önünde 800 bombardıman tayyaresini birden kullandığımız söylenildi. Eğer bu yekunda tayyareyi İngiliz gemilerine ve İngiliz sahillerine saldırtırsak emsali görülmedik tahribat yapılacaktır...”

Dietrich tekrar söze başlayarak demiştir ki:

“Kendisine yardımı hazır bir Rusya ve erkânharbiyelerin vereceği karara göre bitaraf kalacak veya harbe girecek İtalya ile birlikte Almanya namâğlûb dur. Benim fikrimce Almanyanın İngiltereyi abluka etmesi İngilterenin Almanyayı ablokasından daha kolaydır...”

Dietrich, Çemberlaynın nutkunu şimdiye kadar herhangi bir devlet adamından işittiği nutukların hepsinden daha manasız bu luyor ve diyor ki:

“Bu nutuk yüksek hiçbir noktadan ihtiva etmediği gibi dünyanın hakikî vaziyeti hakkında da en ufak bir fikri-tasamun eylemiyor. Bu nutkun tafrefürusluğu karşısında İngilterenin Almanyayı imhaya belli olması üzerine Alman milleti daha ziyade birbirine yapışacaktır...”

Londranın mütaleası:

Londra, 14 (A.A.) — Hitlerle görüşükten sonra matbuat şefi Dietrich tarafından ecebi gazetecilerine yapılan beyanat, Londra mahfillerinde dikkatle okunmuştur.

Alman hükümeti açık şehirlerle sivil ahalinin bombardıman edilmemesi hakkında Ruzvelt tarafından vukubulan daveti evvelce kabul etmemiş olduğu için Hitlerin şimdi Amerikaya müracaat etmesi hayret uyandırmıştır. Dietrich'in beyanatına, hesap verme saatinin yaklaştığını anıyan bir adamın sözleri nazarile bakılmaktadır.

Çemberlayn bugün de nutuk söyleyecek

Londra, 14 — İngiliz başvekili Çemberlaynın bugün radyoda bir nutuk söyleyerek beynelmîl vaziyetin son safhalarını anlatması muhtemeldir.

Almanyada hükümet mahafili Çemberlaynın nutkunu bütün sulh kapılarını kapıyacak mahiyette görmektedirler.

Berlinin yarı resmî mahfillerinde, Çemberlaynın nutkundan hasıl olan intibamı hâlâ-ast, İngilterenin, Almanya tarafından teklif edilen sulhu red ettiğidir.

“Çemberlayn Almanyanın uzattığı eli itiyor. Çemberlayn harp istiyor... İngiliz başvekilinin söylediği nutku mevzu bahis eden Alman gazetelerinin başlıkları budur.

Bütün Alman matbuatı bu nutkun tafrefürus, uzlaşmaz ve Almanyayı tahkir edici olduğunu kaydeylemektedir.

Almanyanın noktai nazarı.

Hollanda gazeteleri ve bilhassa “Algemeen Handelsblad”, Hitlerin gece hariciye nezaretinde en samimi arkadaşlarını toplayarak Çemberlayn tarafından söylenen nutkun metnini tetkik ettiğini bildirmektedirler.

Biraz sonra hariciye nezareti namına söz söylemeğe salâhiyet-tar bir zat, ecebi gazetecilerine Alman noktai nazarını şu suretle izah etmiştir:

1 — Londra ile Berlin arasında noktânazar teatîsi devri geçmiştir.

2 — Bitaraf devletler, Amerikan idaresinde harekete geçerek sulh lehinde olduklarını ve Londra ile Paris'e uzun müddet müzaheret edemeyeceklerini İngiltere ve Fransaya bildirdikleri takdirde “ne kadar genişleyeceği meçhul, olan bir harbin önüne geçmek kabil olacaktır.

3 — Almanya Sovyetler birliğinin kendisine karşı giriştiği taahhütlere tamamilen sadık kalamadığından emindir.

4 — Almanya, halihazırda Eile harbi istemiyor. Bu itibarla Fransa ve İngiltereye ilânharb etmeyecektir. Yalnız kendisini büyük bir enerji ile müdafaa edecektir ki, bu hal, kendisini bir “tedafül taarruz, da bulunmağa sevk edebilir.

5 — Almanya, bitaraf devletlerin muhtemel bir teşebbüste bulunmalarını bir müddet daha bekleyecektir.

Çemberlaynın nutkunu tefsirler

Röyter ajansının öğrendiğine göre Amerika matbuatı, Hitlerin “hakikî harbe, başlanması için emirler verdiğine dair olarak Berlin'den alınan haberleri, hey-

Macar hududundan çekilen Romanya kıtaları Besarabva hududunda

Sovyet Rusya'nın, 1914 den evvelki hududlarını ve yeni vaziyetini gösterir harita...

Bükreş 13 (A.A.) — Röyter bildiriyor:

Macar-Rumen anlaşması üzerine Macar hududundan çekilecek olan Romanya kıtaatının bir kısmının Besarabyaya nakledileceği bildirilmektedir.

Bükreşte siyasi temâşlar

Bükreş, 13 (A.A.) — Romanya hariciye nazırı Gafenko bugün Almanya, İtalya, İngiltere ve Polonya elçilerini kabul etmiştir.

Rumen turizm ofisi, bu sabah saat onda Beyoğlunda eski Kızılay maden suyu satış merkezinde açılmıştır. Küşad merasiminde Rumen sefiri Stoyka, Rumanya Propaganda nezareti turizm şubesi müdâvâ Korbu ve müdürlerden Konstantinesko ile şehrimizdeki Romanyalılar ve davetliler bulunmuşlardır. Resmimiz merasimde bulunanlardan bir kısmını gösteriyor.

can verici manşetlerle tebarüz ettirmektedir.

Çemberlaynın nutkunu mevzu bahis eden İtalyan gazeteleri Almanyanın bu nutku bir meydan okuma mahiyetinde karşıladıklarını ehemmiyetle kaydeylemektedir.

Lavaro fascista gazetesi diyor ki:

“Artık söz toplara intikal etmiştir. Zarlar atılmıştır...”

İtalyanın yeni Londra büyükelçisi Bastianninin yakında muvazana edeceğinden bahseden

Manchester Guardian gazetesi, İtalyanın bir teyakkuz ve intizar siyaseti takip eylemekte olduğu kanaatini göstermektedir.

İtalyada

Londra, 13 (Hususi) — Romanya bildiriliğine göre, İtalyada Çemberlaynın nutku üzerine vaziyeti bedbin olduğu kadar nikbin görenler de vardır. Bazı mahafile göre, Hitlerin beklenen fiilî teminat ve garanti-leri vermesi muhtemeldir; o takdirde bir sulha varmak mümkün olacaktır.

Son Dakika:

Tuna havzasında ve Balkanlarda sulh

Belgrad, 14 (A.A.) — “Politika”, gazetesi Yugoslavyanın Tuna havzasında ve Balkanlardaki muslihane ve yapıcı faaliyetinden bahsetmektedir. Bunun bir delili de Romanya ile Macaristan arasındaki yakınlıktır.

Bu gazete, Hitlerin Almanyanın İtalya, Yugoslavya ve Macaristan ile olan hudutların kat'i ve değişmez olduğu hakkındaki beyanatını hatırlatarak şunları ilâve eylemektedir:

“Hitlerin bu beyanatı, bütün Balkanların ve Tuna havzasının halihazırdaki iltîlâf sahası haricinde bulunduğunu bir kere daha isbat eylemektedir. Bunun böyle olmasının Balkanlarda ve Tuna havzasında sulh ve nizamın umumî menfaati için lâzım olduğunu bütün Avrupa devletlerinin kani bulunmaları, bu beyanatın ehemmiyetini bir kat daha arttırmaktadır.

Bitaraf kalan İtalyanın bu tarzı hareketi, Avrupanın bu kısmında sulhun idamesi için en iyi bir garanti teşkil ettiğine şüphe yoktur.

Perapalas davası

Geçenlerde işsizlik yüzünden kapanan Perapalas otelinin sahibi Misbah tarafından, Yemenli Farzı oğlu Galib Afgani adında birisi aleyhine 4500 liralık dolandırıcılık davasının muhakemesine bu sabah sekizinci asliye ceza mahkemesinde başlanıldı.

Otel sahibi Misbahın ve dava edilen iddialarını dün yazmıştı. Muhakemenin bu sabah olduğunu öğrenen yüzlerce meraklı daha saat 9 dan itibaren ceza mahkemesinin bulunduğu koridoru doldurmuştu. Herkes büyük bir heyecanla Galib Afganiyi ve yanındaki üç dilber Meksikalı kadını bekliyordu. Fakat avukatı ile beraber yalnız olarak gelen Galib Afganinin gelişinden kimse haberdar olmadı ve mahkeme ağzına kadar dinleyici ile dolu olarak duruşmaya başladı. Mübaşir, davacı otel sahibi Misbahı bir kaç defa çağırdı. Fakat gelmemişti. Yerine avukatı Suad Ziya geçti. Galib Afgani de Hamdi ve Şerif adlarında iki vekil tutmuştu.

Maznun orta boylu, yuvarlak çehreli, kırsaçlı, şişmanca bir adamdı. Başına gelenlere şaşmış bir halde etrafına bakıyordu.

Evvelâ, sorgu hakikîliğinin kararına mesli okundu. Bunda maznunun ceza kanununun 503 üncü maddesiyle dolandırıcılık suçundan tecziyesi isteniyordu.

Galib Afgani Türkçe bilmediğinden, Bekir adında Arabça bilen bir tercüman vasıtasıyla sorguya çekildi. Şunları söyledi:

“Yemen tacirlerindenim. San'a kasehasının “Gazap kuyusu” mahallesinde otururum. İngilizce, arapça ve farsça biliyorum. Yemen İmamının bütün halve ihracatı işini idare etmekteyim.

İstanbul'a Paristen geldim. Tarabyada Tokatlıyan oteline indim. Bir gün Perapalas otelinin önünden geçerken, tanımadığım birisi selâm vererek yanına yaklaştı.

Ben perapalas otelinin sahibi Misbahım. Benim otelde oturursan, İngiliz lirasını 9 Türk lirası üzerinden kabul ederim. Hem parayı da Yemende göstereceğim birisine verisin, dedi. Yanımda bin İngiliz liralık bir kredi mektubu vardı gösterdim. Hacet yok, dedi.

Misbahın teklifi mülâyimdi. 35 liraya pazarlık ederek, karımı, baldızımı ve kaynanamı alarak otele yerleştim. Kredi mektubunu, para olarak göndermeleri için de Yemene yollamıştım.

Bu sırada maznun vekili söz alarak, tercümenin iyi yapılmadığı, Galip Afganinin Misbahın Yemende ödenmek üzere teklifin bir nefi para kaçaklığı olduğunu

öğrendikten sonra kaymakamlığa müracaat ettiğini söylediğini, bir kat tercümanın bunu tercüme etmediğini söyledi.

Tercüman ikaz edildikten sonra Galip Afgani sözlerine devam etti. — Bir “ün Ayasofya kütüphanesinde bir Iraklı ile görüştüm. Bana bunun cezası olduğunu bahsetti. Zaten Misbah hesabı 1700 lira fazla yapmıştı. Hemce kaymakamlığa müracaat ederek onun nezareti altında hesapları ödiyeceğimi söyledim. Fakat Misbah iki defa çağırılmasına rağmen gelmedi ve bu davayı açtı.

Borcumu ödemek üzere parayı göndermesi için Yemen veliahtı Seyfülislâma telgraf çektim. Fakat harb dolayısıyla cevap gecikti.

Şimdi 4500 liranın yalnız elden aldığım 850 lirası ile günde 20 lira hesabından 2550 lira otel parasını kabul ediyorum. Gerisi fazla değildir...”

Hâkim, Galip Afganiden bazı izahat aldıktan sonra, duruşma davacı Misbahın çağırılması için başka bir güne bıraktı.

Hâdiselerin tefsiri

(Baş tarafı 1 incede)
Antantı içinde birbirlerine bağlanmış olan memleketlerin hâdiseler karşısında müşterek kararlar ve ahenkî hareketlerine ve icabında müşterek emniyet tedbirleri almalarına ihtiyac vardır. Onun için Bulgar dostlarımızın bu ihtiyacı hissetmeye başlamalarını gösteren âlâmetleri memnuniyetle karşılarız.

HASAN KUMÇAYI

Moskova müzakereleri

(Baş tarafı 1 incede)
heyeti reisi ve hariciye komiseri Molotofla görüşmüştür. Şükri Saracoğlunun bugün saat 17 de Molotofla yaptığı mülakat iki saat sürmüştür.

Ziraat Vekilimiz yarın Moskova'ya gidiyor

Moskovadaki Ziraat sergisini ziyaret etmek üzere Sovyet Rusyaya gidecek heyetimizin reisi Ziraat Vekili Muhlis Erkinmen yanında bazı azalarla beraber bu sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir. Heyet yarın Ödesaya hareket edecektir.

ÖLÜM MÜFEREZESİ

— 1 —

HİCRET

24 İlkânun 1915

Tren, istasyonda yeni inşa edilen manevra hatlarından birine girmek için yavaş yavaş ilerliyordu. Bu, alelade bir marşandiz treniydi. Yirmi kadar furgonunun hepsinin kapıları sımsıkı kapalıydı. Yalnız ortada bulunan bir vagonun kapıları aralıktı. İçerdeki jandarmalar kapıdan üstüste uğuldayarak dışarı bakıyorlardı. Bunlar, cepheye beygir, yahut erzak nakleden bir trenin muhazırları olacaktı herhalde...

Fakat askerler neden silâhları hazır duruyorlardı? İstasyona neden bu kadar çok asker toplanmıştı? Can sıkıcı bir argaye yapan bir adam tavrıyla dolaşan bir sıhhiye müfettişi niçin gelmiş, trenin götürdüğü hayvanlar için saman balyaları yerine hat boyunca ekmeleklerden ve konserve kutularından tepçikler vücudu getirilmesine neden lüzum görülmüştü? Tren herhalde hayvan nakletmiyordu.

Bununla beraber kapıları sımsıkı kapalı olan vagonlarda insan bulunmasına ihtimal verilemezdi. Kanun harici kimseler bile bu şekilde nakledilemezdi.

İstasyona girerek durmuş olan trenin insan sesleri geliyordu. Demek vagonlarda insanlar vardı. Bir aralık bir çocuk haykırışı işitildi. Bu feryadı, kadın sesleri takip etti.

Kapısı aralık duran furgondan yaşlı bir jandarma onbaşısı atladı. İstasyonda bekliyen zabıt ona, tükürür gibi, Prusyavari, emirler verdi:

— Sedan... alles aussteigen...

Trendeki muhafız Alman jandarmaları furgonun kapısını tamamiyle açarak aşağı atladılar. Diğer vagonların sürgülerini çektiler ve yarı almanca yarı fransızca talimatı bağırarak kapıları açtılar.

— Sedan... alles, haydi hepiniz...

Ancak bir saniye süren tereddüt sükkütü müteakip, saç başı dağılmış bin kadar kadın ve ağlayan çocuklardan mürekkep bedbaht ve sefil bir kafiye işiğe ve açık havaya hücum etti. Çoğu, yürümeye çöktan unutmış gibi sendeliyordu.

Hepsi değil tendürüst görünmek arzusunu, hattâ kadınlığını bile unutmuştu. Böyle bir vaziyet sulh zamanında ancak müthiş bir fırtınaya tutulmuş vapur yolcuları arasında görülebilirdi.

Çoğunun çehresinde, sefalet ve açlığın korkunç izleri barırdı. Fakat en hafifini hepsindeki tevekkül, legal altındaki mmtakada ıstısrakla geçirilen 17 ay zavalıların tamamiyle değiştirmişti.

Musluklar etrafında, el yüz yıkmak için zaman kaybedenlerle daş giddetli ağız istiyenler arasında Yıyecekler üzerine hücum edildi.

Alman askerlerinin emirler bağırıp çağırmalarına rağmen ekmelek ve konserve yığınları, intizamla tevzi edilemeden, yağmaya uğradı. İstasyonun nihayetinde inzibat kordonu, tabii bir ihtiyacı def için rıldı, kadınların hücumile yarılan kırsımlara ve erkeklerle ayrılma olmanın nazarı itibara alacak nün önünde sabırsızlıkla sıra bekle meye koyuldular.

Bu hâdisenin 24 ilkkânun gününde cereyan ediyordu! Alman sıhhiye müfettişi, merhmet hislerini yenemiyerek, trendeki jandarmaların sefil olan onbaşıyı yanına çağırıyor:

Nakleden: FETHİ KARDES

— Gel buraya.. Vagonların kapılarını neden kapadınız?

— Bir kaza olur korkusile. Tren de çocuklar var ve...

— Çocukların yanında anneleri de var budala. Ne kadar zamandır kapılar kapalı?

— Hareketimizdenberi.

— On altı saatli ha? Rezalet!

Adamlarınzı furgonlara taksim edin, kapıları da açık bırakın. Kaza olursa sizi mesul tutacağım.

Haydi defol karşımdan!

— Fakat...

— Fakat yok, dediğim gibi yapacaksınız.

1915 de, Fransanın işgal edilen mmtakalarındaki şehirlerinde kırık kendini göstermeye başlamıştı. Alman askeri makamları, ara sıra yerli halk arasından kadınları ve çocukları ayırarak bunları kafiler halinde Fransanın serbest kırsımlarına sevk ediyorlardı.

Zengin veya hali vakti yerinde olan halk arasından Fransaya gitmek için can atan kimseler pek çok bulunabiliirdi. Fakat buna mu kabil fakirler yerlerinden kımıldamak istemiyorlardı. "Mal canın yongasıdır, fakirane külbübeinden ayrılamıyorlar, zalerin yakın olduğuna kalplerinde kati bir iman taşıyorlardı. Birkaç ay, en çok altı ay sonra Fransızlar döneceklerdi; böyle olduktan sonra ne diye evlerini barklarını bırakıp gitsinlerdi?

Bu sebeble muhaceret, derhal tatbik edilmesi kaydıla emirler veren Alman merkez kumandanlık larile kumanda dinlemek istemiyen Fransız ahali arasında dağma çetin ihtilâflar doğurmaktaydı.

Neticede galibiyet tabii Alman askeri makamlarında kalıyordu. Fransız belediye reisleri, uzun münakaşalardan sonra, daha beterinden sakınmak endişesile bir muhacir listesi hazırlayıp Almanlara veriyordu. Şehir ve kasabalarda bu işle meşgul olan Alman memurlar ekseriya, harpten evvel orada olmuş kimselerden seçtiği için şehri tanıyor ve listeden bir çok isimleri birer birer siliyordu:

— Falan mı? O zengin bir kadındır, gidemez. Rehine olarak burada kalacak.

(Devamı var)

Tufan İnsanları

Hindistanda dünyanın en eski insanları arasında
— 22 —
35. yüzyıl vahşiler arasında geçirmiş bir Alman seyyahı
Yazan: L. Busch

Şirbaz, hakikatte insan kanı ile istiridye aynı şeydir! Dedi

Buha - Ruti şimdi parıltığı tek rar avdet etmiş olan koyu kıllı, yabani ve acaip gözlerle beni tepeden turnağa kadar süzdü:

— Ben ona istiridye vermedim! dedi. Sonra sağ elinin baş parmağı ile bastırmakta olduğu orta parmağını uzattı. Parmağının iç tarafını sıkı. Etinde iğne delmiş gibi bir kan damlası bekmışti.

— Bak, dedi, iste yerli! Ben ona parmağımı verdim..

— Parmağın mı verdim?

— Evet! Onu emdi!

— Kanı mı emiyor?

— Evet! Demek oluyor ki vücudundan neşrettiği ihtizazlar sana parmağımı bir istiridye gibi göstermiş!

Hayretle Hintlinin yüzüne bakıyordum.

— İhtizazlar mı?

— Evet! Bu da gösteriyor ki hakikatte insan kanile istiridye aynı şeydir!

Doğrusu, Hintlinin bu felsefesi, ne gayriihtiyari gülmekten kendimi alamadım.

Buha - Ruti beni eroin nevinden yaprakları olan bir ağacın yanına götürmüştü, onun neşrettiği maddenin tesiri altında kalmamdan bilis tife beni şaşırtmak istemekteydi.

Fakat artık bu garip ağacın neşrettiği acayip kokunun tesiri altında değildim. Bu tabiat fevkindeki hayallerime çocukça inandığım için şimdi âdeta kendimde bir utanma hissediyordum. Şiddetli bir istihza ihtiyacı:

— Muhterem Buha - Ruti, dedim. Sen bu sesini işittiğini, bilmem hangi yıldızdan kendisini beraber götürmesini onun istediğini söylediğin sihirli ağacın ben ne sesini, ne de konuştuğunu işitmedim!

Buha - Ruti garip garip yüzüme bakı:

— Buna hayret etmem! dedi.

— Neden hayret etmezsin?

— Çünkü onun havayı değil, kâinatı dolduran maddeyi ihtizaz ettiren, sırf bir ihtizazdan ibaret olan sesini ve konuşmasını senin işitmene imkân yoktur!..

— Demek hayali konuşuyorsunuz?

Buha - Ruti kadın hotozu gibi başının arkasına toplanmış uzun saçlarını eliyle düzelterek:

— Ne gibi hayali? diye sordu.

— Yani, ruhani dediğiniz bir uşuale konuşuyorsunuz? Farzederek.

— Hayır! hakiki konuşuyoruz! Yalnız onun iradesi kelime halinde değil, fikir ve ihtizaz dalgaları halinde benim dimağıma vurur. Maksatlarını kelimelerden daha vazih, daha parlak surette anlıyorum!

Buha - Ruti sonra kaşlarını kaldırdı:

— Ben onu konuşturmağa, bizim gibi konuşturmağa çok çalıştım, dedi.

— Konuşturmaya mı?

— Evet! Çünkü onun içinde hava geçen damarlar olduğunu gördüm. Buraya incecik ipek telleri koyabilmek için çok uğraştım.

— İpek teller mi?

— Evet.. Tıpkı insan gırtlığının da ses çıkaran ses telleri gibi! Çünkü kendisinde konuşmak iradesi var.. Hava alıp veren damarına böyle teller koyabilirsem ses çıkarabileceğini ve konuşabileceğini düşünüyorum..

Hayretle sordum:

— Konuştu mu?

— Hayır! Kuş veya böcek ses gibi sesler çıkarabildi! Fakat sesli ihtizazları onu hasta ettiler!

— Hasta mı?

— Evet! Ses ihtizazları onun bünyesini şiddetle müteessir ediyor! Onun için senden yanında konuşmamı istedin.

Ağaçların arasından geçtiğimiz için susmuştuk. Buha - Ruti elleriyle ağaçları aralık ederek yürüyordu.

Biraz sonra tekrar eski yerimize çıktık. Hintli uşağı Cavadı bizi beklerken otların üzerinde uyuyuyormuştu.

Gece gayet durgun, hiç rüzgâr esmiyordu. Şimdi mehtap sapsarıydı.

(Devamı var)

Hikaye

Şeftali renkli kadın...

Yazan: SÜNEVİA ŞEFİK

Sıra Selime gelmişti; ona da sorduk:

— Ya sen Selim, bu yazı nerede geçirdin? Ne yaptın?

— Ne mi yaptım? Vallahi bilmem... Her halde çok bir şey değil... Ekseriya haralarla kırsakların yama damızlık atları sokma, dan evvel alelade bir takım erkek atlar korlar, bundan maksat tam zamanında damızlığı yanına gönderebilmek için dişinin şehvetini arttırmaktır. İşte bu yaz ben de böyle bir vazife gördüm.

Suadiyede güzel bir pansiyon bulmuştum. Bahçesi büyük oldu. Şu için otomobil ve motosiklet gürlütüsünden azadeydik. Pazar günleri sahil biraz çokça kalabalık oluyordu. Binaenaleyh, bütün hafta sanki kendi evimdeydim. Yeşilliklere açılan odanın manzarası pek güzeldi.

Bir aralık pansiyona, genç bir kadınla bir erkek - karı koca - geldiler. Benim üstümdeki odaya yerleştiler. Odalarında, yahut ayrı bir sofrada yemek yemek daha pahalı olduğu için tabildota indiler.

Tabildot ben demektim. Benden başka kimse yoktu. Binaenaleyh pek çabuk ahabab olduk.

Bunların tabii karı - koca olduklarını anladım. Maamafih erkeğin ne işle meşgul olduğunu bir türlü keşledeemedim. Anlamak içinde hiç bir vesile zuhur etmedi.

Filhakika onda bir sanatkar tavrı vardı. Fakat ne sanatkarı? Hiç bir şey yaptığını görmedim. Saçları uzun, lâcivert esvabı sık, siyah kravatı geniştir. Yüzü de kibar ve zarifti.

Kadın şeftali rengine bir dilberdi. Giydiği elbiseler iki kattan ibaretti. Her iki elbise de zarif bir boyun ve istihaveer bir göğüs mukaddemesi gösterecek kadar dekolteydi.

Konuştuğu zaman ya dilinin ucunu ara sıra ağzından çıkarır, ya hud da yanağının birini büzerek, gözlerini yarı kapardı.

İlk gece yeni misafirler üzerime de hayli gürlütü yaptılar. Eşyalar yerinden oynuyor, mütemadi sesler işidiliyordu. Sandıkların açarak eşyalarını tanzim ettiklerini

sandım. Fakat aynı hal ertesi gece de tekrerrr ettiği için âdetlerinin böyle olduğunu anladım.

Onlarla ancak yemek zamanları konuşuyordum. Bununla beraber her ikisi de bana karşı fazla bir samimiyet gösterdiler. Kim oldu - ğumu, ne yaptığını anlamak için endişeye, meraka bile düşmediler.

Mükerreren, hayatta kendilerini eğlendiren vakaları anlattılar. Bu suretle ailenin esrarına biraz vakıf oldum ve kocanın çok zanpara, kadının da çok kıskanç olduğunu, on iki sene evvel evlendikleri halde birbirlerine hâlâ ilk zıtaf gece siymiş gibi prestij ettiklerini ve izdivaçları esnasında erkeğin on sekiz, kızın da on beş yaşında bulunduğunu anladım.

Erkek, ekseriya bana başka kadınlarla olan aşk maceralarını anlatır, karısı, onun unuttuklarını hatırlatırdı.

Böyle hikâyeler anlatıldığı akşam, gece yukarıda, adeta bir çınay işleniyormuş gibi gürlütüler oluyordu. Bazı kere tavannın yıkılacağını zannedirdim. Pencere ler gürlütü ile açılır, türlü baka retamiz sözler işitilirdi. Sonra, sabaha karşı, muharriplere bir şüknet gelirdi.

Öğleye doğru, karı koca, her zamanki gibi mesut tavırlarıle meydana çıkarlardı.

Bence yapılacak en iyi şey, hem cantamı toplayıp bu pansiyondan kaçmaktır. Fakat böyle yapmadım. Adettir: Bir yerde üç kişi var mı, bunlardan her biri kendisini diğer ikisinden daha zeki, daha kurnaz addeder. Kendi kendime diyordum ki: "Bu gürlütüler arasında hiç şüphe yok ki genç kadına sokulabilmek için bir fırsat yakalayacağım!"

Filhakika böyle zannetmekte haklıydım. Dilber kadın, kızınca bazan kocasına öyle şeyler söylerdi ki!

Kocası:

— Ne diyorsun?

— Diye bağırma:

— Hiç!

Cevabını verirdi. Bundan sonra yukarıda işlenen cinayetin pek zevkli ve neşeli olduğunu hissederek eşyalarını tanzim ettiklerini

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

395

JOZEF BALSAMO

beyazlar giymiş olduğundan âdeta bir melek veya periye dönmüş olan Andrenin güzel, parlak yüzünü görmüştü.

Jilber kendini tutamıyarak bir ah demişse de, kalbini, vücudunu kaplayan heyecanını zaptederek gözlerini genç kıza bakmaktan menetmeğe muvaffak oldu.

Bu sırada, arabaların niçin durduğunu anlamak için başını dışarıya çıkaran Andre mavi gözleriyle etrafı araştırırken Jilberi görmüş ve tanımıştı.

Delikanlı güzel kızın kendini görmesi üzerine hayret ederek arabada bulunan pederine haber vereceğini ümit etmişti.

Hakikaten bu ümidinde aldanmamıştı. Çünkü Andre, pederine dönerek Jilberi gördüğünü anlatmış, baron dö Taverney de göğsündeki kırmızı kordonun verdiği azamet ve gurur içinde daldığı hayal âleminde birdenbire uyanarak yerinden sıçramıştı:

— Jilber mi? Jilber burada mı? O halde şatoda Mahona kim bakacak?

Jilber bu sözleri tamamiyle işitmişti. Derhal acele bir hüremet tavrıyla baronu ve kızını selâmladı.

Baron da Jilberi görerek:

— Sahih be, doğru imiş! Biz-

zat o budala herif! diye söylen-di.

Jilberin Pariste bulunması fikri o kadar ihtimalden uzaktı ki evvelâ kızının gözlerine inanmamış ve şimdide kendi gözleriyle görmüştü.

Andre ise biraz şaşkınlık eseri gösterdikten sonra eski sakin haline dönmüştü.

Baron arabadan başını çıkarp Jilberi çağırıyor. Delikanlı ileri gitmek istediye de çavuş menetti.

Jilber:

— Görüyorsunuz ki beni çağırıyorlar..

— Nereden?

— İşte şu arabadan..

Jilberin gösterdiği tarafa bakan çavuşun gözü, baron dö Taverneyin arabasını gördü.

Baron:

— Müsaade ediniz çavuş, bu çocuğa iki kelime söyleyeceğim, dedi.

Çavuş:

— Pekâlâ mösyö! Bahusus vaktiniz müsait. Kapının önünde bir nutuk okuyorlar. Tam yarım saat sürer, geç delikanlı..

Baron, Jilbere:

— Buraya gel çapkm! dedi.. Sen Taverneyde olmak icap ederken nasıl oldu da Sendeniz de bulunuyorsunuz?

JOZEF BALSAMO

395

tavsiye ettiği gururu kulağına fısıldadığından, kendi kendine:

— Diğerinin yardımına ihtiyacı olduğunu içindir; ben bir erkek olduğum halde buna ne lüzum var? Kollarım, omuzlarım yok mu? diye düşündü..

Kadın devam ediyordu:

— Orada Paonblö yanında ol-mıyanlar, boş arabalardan başka bir şey göremezler, boş arabaları insan her vakit görebileceğinden buraya kadar gelmeğe değmez..

Fakat madam, pek çokları sizin gibi düşündüklerinden orasını doldururlar.

Fakat onları oraya geçirmek için herkesin bir yeğeni yoktur.

— A! Evet..

Jilberin bu sözü söylerken yüzünde beliren ufak bir endişe eseri madamın gözünden kaçmadı.

Peder, karısının arzusunun derhal anlamakta mahareti olduğundan o da söze karıştı:

Fakat mösyö arzu ederse bizimle beraber gelirler, dedi.

Oh! mösyö, sizi rahatsız etmekten korkarım.

Bilâkis, siz oraya gidinceye kadar bize yardım edersiniz. Bize yardım edecek bir erkek vardır. Siz gelirsiniz iki yardımcı-

mız olur.

Jilberi kandırmak için bundan ziyade kuvvetli bir söz olamazdı. Kendisine vaad edilen müsaadeyi, hizmet görerek ödeyeceğini düşünerek vicdanı rahat etmiş ve tereddüdü geçmişti.

Binaenaleyh yapılan teklifi kabul etmişti..

Jilber için bu muavenet hakikaten gökten düşene idi. Çünkü o tuz kırk bin nüfustan, fakat her biri derecesi, serveti, san'atı, hiç olmazsa bu gibi gençliklerde birçok defalar bulunmaları ile kazandıkları bilgileri sayesinde kendisinden çok kuvvetli olan otuz kırk bin nüfustan müteşekkil insan dolu duvarları yararak ilerlemek onu için imkânsızdı.

Dörder at koşulu arabalar, kalabalığın arasından bir top mermisi gibi hızla geçiyor ve herkes ona yol açarak bir tarafa çekiliyordu. İki atlı arabalar bir az zorluk çekmekle beraber gene geçiyorlar, tek atlılara daha ziyade zorlukla yol buluyorlardı. Yaya gidenler, dört taraftan sıkışarak, bazan halkın tazyikine kapılarak, kâh ayakları yerden kalkarak havada, kâh herkesin omuzları üzerinde dolaşarak bin bir zorlukla nihayet bir köşeye sokuluyorlardı.

Avam takımından, amele sınıfı.

Simav havvarları

Kütahya, 13 (A. A.) — Simav gölünden mühim miktarda bitişal edilmekte olan havvarların fennî şekilde imali için vilâyetçe mütehassuslara tetkikat yaptırılmaktadır.

dım.

Hulâsa ben de odundan yapılmış değildim. Umit etmekte haklıydım. İnsan zaten ekseriya ne olacağını bilmeden bekler; ümide düşer.

Bir akşam kameryede her üçümüz kahve içiyorduk. Yemekte zevç gine muvaffakiyetlerini anlatmıştı. Kadın da bu hatıratı nakil için kocasına hayli yardım etmişti ve şimdi kocasının bu sadakatsizliklerinden sanki biraz sarhoş gibiydi.

Derken zevç, pek acele bir mektup yazmak mecburiyetinde oldu. Şunu söyleyerek, beni evvelce sabrımı tüketmiş olduğu güzel karısıyla yarın karanlık içerisinde yapayalnız bırakarak gitti. Benim yerimde siz olsaydınız ne yapardınız? Oturduğu kanapeye baktığım zaman kadının biraz toplanarak bana yer açtığını gördüm. Tabii hem kalkıp yanına oturdum. Fakat bütün istediği buydu. Daha ilersine gitmeğe katiyen müsaade etmiyordu. Taarruzuma hiç ümit etmediğim bir mukavemet gösterdi. Sabretmemi, bir müddet daha intizar lüzumunu tavsiye etti.

Ah, neye intizar etmemi tavsiye ediyordunuz, biliyor musunuz? Kocasına... Filhakika, zevç, yavaş yavaş yürüyerek kameryeye gelmiş, birden içeri girmişti. Karısına yaptığı bir baş işareti demek istiyordu ki: "Bu münasebet, siz herif her şeyi yapmak cesaretini gösterdi mi?"

Genç kadın benden nefretini gösteren riyakâr bir tavırla: "Evet!" dedi.

Erkek, bunun üzerine karısını kolundan tutarak çıkardı. Ve mırıldanarak uzaklaştılar.

Gece, gürültüden bir saniye bile uyuyamadım.

Ertesi gün pansiyondan gidiyorlardı. Koca, o basit ve siyah tavrile beni tanınamazlığa geldi. Fakat kadın dışarı çıkarken bana, tatlı bir hatıra gibi, küçük bir tebessüm gönderdi. Bu tebessüm pek mütevazı idi. Biçare kocasının muhabbetini celp ile muvakkaten olsun aralarındaki sulhü temin için kurduğu tuzaktan dolayı af diliyordu.

Şişmanlığa ameliyat

Yazan: Dr. G. A.

Şişmanlıktan zayıflamak, zengin olup ta züğürtlemekten daha güç olduğu için, şişmanların derilerini kaldırıp altındaki fazla yağları söylece kazıyarak temizledikten sonra tekrar kapamak ve o vakit deri buruşuk kalsa bile şişman şişmanlıktan kurtarmak eskidenberi bazıların aklına gelmiştir.

Bir aralık - yeni değil, iki asırdan ziyade oluyor - Paris'te bir operatör kasık çıkmasına karşı ameliyat yaparken, hastaya şişmanlık veren fazla iç yağın çıkarılması üzerine şişmanların hepsine ameliyat yapar diye - kendi istemeden meşhur olmuştur.

Bu şöreti işiden bir şişman Felemenkî kendine de ameliyat yaptırmak üzere bir arabaya binerek yola çıkar. Parise yaklaştığı sırada, arabası kırıldığından dolayı yolun kenarında kalmış bir kibar fransız rastlar. Şişman adam da kibar tabiatlı olduğundan ötekini kendi arabasına alır ve yolda - tabii - Parise niçin gittiğini ona anlatır.

O zamanda da Fransa şimdiki gibi harp halinde olduğundan Felemenkî Parise bir otele yerleşince, kendisini casus diye yakalayarak hapse tıkarlar ve orada sadece ekmekle su verirler. Şişman adam yolda ahhap olduğu kibar Fransız üstüste mektup yazarsa da ilk zamanlarda hiç bir ses çıkmaz. Nihayet iki ay geçtikten ve şişman epeyce zayıfladıktan sonra onu hapisten salıverirler. Bu iyiliğin ahbabından geldiğini sanarak teşekkür etmek üzere hemen

onun yanına koşar. Fakat ahhap kendisini görünce gülererek:

— Sizi, ben zayıflatmak için hapse koydurdum, der, çünkü şişmanlıktan zayıflamak için ameliyat pek tehlikelidir. Açlığa dayanarak zayıflamak daha emniyetli usuldür. Böyle yapmakla hayatınızı kurtarmış oldum. Dostluğuma za elbette hâlel gelmez..

Vakıa ameliyat yapmak yakın zamanlara gelinceye kadar, mikropaların işe karışmalarından dolayı daima tehlikeli bir iş olduğundan şişmanlara yapılan ameliyatlardan da hayırlı netice verenler pek az olurdu. Şişmanları zayıflatmak lüzumlu olunca emniyetli usul daha ziyade, büsbütün sadusu ile ekmek perhizine değilse de az yedirerek eritmek usulü olurdu.

Bu zamanda da şişmanları az yedirerek zayıflatmak usulü gene vardır. Fakat şişmanlık daima lüzumundan fazla yemekten ileri gelmez. Şişmanların bir çoğu hormonların bozukluğundan dolayı az yeseler de zayıflamazlar. Böylesinin bazılarına hormonlardan ilaçlar fayda verir. Şişmanlardan bazıları da zayıflatmak istenilince birdenbire eriyiverirler. Bunların zayıflamaları tehlikeli olur. Çünkü onlara şişmanlık verem hastalığına mukavemet için lüzumudur.

Şişmanlığa karşı ameliyat bu zamanda gene yapılır. Fakat bütün vücudta yağ tabakası toplanırsa ameliyat yapmak, tabii hatıra gelemez. Ancak vücudun bir tarafında toplanan ve vücudun güzel endamına hâlel getiren fazla yağlar ameliyatla çıkarılır. Meselâ bayanların göğüslerinde toplanıp göğüslerini fazla sarkıtan yahut karınlarında toplanarak karını büyütüp hem de düşüren yağlar çıkarılır. Şimdi ameliyat yaptırmakta tehlike pek az, hemen hiç olduğundan, böyle fazla yağları çıkarmak için yapılan ameliyatlar pek iyi netice verir, hem de onlara güzelliği ameliyatı derler.

Gece maçı

Şişli - Beyoğluspor bu akşam Taksim stadında karşılaşıyorlar

Norlur gazetesi tarafından konan bir kupa için Beyoğluspor

Fenerbahçeliler Demirspor'u iki maç için İstanbul'a davet ettiler

Fenerbahçeliler 29 tegrinlevelde Ankaranın Demirspor takımını İstanbul'a getirtmek için muhaberede bulunmaktadırlar. Bu teşebbüs kat'î şeklini almak üzere, Demirspor İstanbul'da bir Fenerbahçe ile olmak üzere iki maç yapacaktır.

Şişli takımları bu akşam saat 21 de Taksim stadında karşılaşacaklardır. Maç hususî mahiyette olduğu için tam kadrolarıyla çıkacak olan bu iki ezeli rakibin ne netice alacağı taraftarları arasında merakla beklenmektedir. Bu maçın çok heyecanlı olacağı şimdiden tahmin edilebilir.

Balkan güreş birincilikleri

Ankara, 13 — Birincikânun ayının son günlerinde Ankarada Balkan güreş birincilikleri için müsabaka yapılacak üzere güreş

Fener - Beşiktaş yarın Kadıköy stadında karşılaşıyor

Yarın şehrimizin dört stadında da lik maçlara devam edilecektir.

Yarınki maçların en mühimmi Kadıköy stadındaki Fener - Beşiktaş karşılaşmasıdır.

Her iki takım da yarınki maç için en kuvvetli kadrolarıyla çıkmaya karar vermişlerdir. Fener takımında şu şekilde ufak bir ta-

dilat yapılacağı söylenmektedir. Esat ve Fikret forvetten haf hat tma alınacak ve bu suretle Mehmet Reşat oynatılmayacaktır.

Beşiktaşlılar da Hakkı'yı bu maç için İstanbul'a getirtmişlerdir.

Günün ikinci mühim maçı da Taksim stadında yapılacak olan Galatasaray - İstanbulspor maçıdır. Geçen hafta Beşiktaş'a ancak 3,2 yenilen İstanbulspor takımının Galatasaray'a karşı ne netice alacağı merakla beklenmektedir.

Sinema

İngiliz rekabel

Amerikalı yıldızları düşündürmeğe başlar

Uç İngiliz aktrisi, Hollivud çevrilen filmlerde kadim yıldız muhakkak Amerikalı olması istenmediğini ve İngilizlerin Amerikalılarla bu hususta pek alımlı kabete girileceklerini sebat meyledir. Filhakika bu zamanlarda en mühim üç rolü, son zamanlarda, bütün tahminler hilâfına İngiliz aktrisler verilmiştir.

Bunlardan biri Margaret Mollin meşhur romanından alınıp filmdeki Skarlet Ohara rolünü oynadı ki, bunu Hollivud yıldızlarından Vivian Leyg kapmıştı. İkinci hâdise İngiliz film aktrisi Herbert Vilkosun Hollivuda ilip "Edit Kavel", filmi çemi mesidir. Umumi harbe Belçika da Almanlar tarafından casus ye kursuna dâxil İngiliz kadın hayatını mevzu olarak bu filmdeki baş rolü de gene İngiliz aktrisi Anna Nigl almıştı.

Nihayet hiç tanınmamış Moritz Ohara isminde bir İngiliz kadın mevzuu Viktor Hügo eserinden alınıp "Notr dan dö parı", minde Esmeralda rolünü oynamış etmiştir. Bu filmde Kazimode lünü de büyük İngiliz artisti Lovgton yapmaktadır.

Hollivud yıldızları, gittikçe nis bir mahiyet alan İngiliz kabetinden endişeye düşmüş ve başlanmış bulunuyorlar.

Londrada harpten sonra ilk film

Londrada, harb ilânından ra gösterilen ilk yeni film "Hollivud kadını", olmuştur. Bu film min baş artistleri Rober Taylor ile Heddi Lamurdu. Vaka Fransa Hindicinisinde geçmektedir. Fransız gazeteleri son derece de sıkı olan İngiliz sansürüne bu filmdeki öpüşme sahnesi müsaade etmesini gayanı diktiler buluyorlar. Bu sahne beş sahnelerden biridir.

Holivut stüdyolarını ziyaret

Amerikada, tatil vakitlerinde Hollivuda gidip sinema stüdyolarını gezmek, son zamanlarda moda olmuştur. Sinema payitahtı Bu işle meşgul rehberler bellir epey de para kazanmağa başlamışlardır.

Bununla beraber ziyaretçiler stüdyoların her tarafı gezdikten sonra sanılmasın. Turistler üç ayrı bölge ayrılmalarda ve bu sınıflara stüdyoları gezmektedirler.

Birinci sınıf, yahut lüks ziyaretçiler ancak tavsiyeli kimseler mahzar olan bir nimettir. Bu ziyaretçilerin de sinema sanayinin alâkadar müesseselerinin sahiblerinden verilmiş olması gerekir. Böyle tavsiyeli ziyaretçiler stüdyoların her tarafını, film çevrilen yerleri dahi gezerler ve stüdyolarda artistlerle beraber bir yemeği yerler.

İkinci sınıf ziyaret, film çevrildiği sırada stüdyoyu göyle bir gezmekten ibarettir.

Üçüncü sınıf ziyarete stüdyoyu süratle dolamaktır. Bu stüdyo film çevrilen kısımlara alınmaz.

Alemdar Sineması

Aşka Veda Uçurum

ŞEHİR TIYATROSU
Bu akşam 20.30 da
Tepebaşı Dram Kiosku
ROMEO — JULYET

Komedi Kısmı:
İKİ KERE İKİ?

HALK OPERETİ
Bu akşam 9 da (Zir deliller)
zan: Yusuf Süruri

RAŞİT RIZA E. SADI TEK
TIYATROSU
16 birinciteşrin pazaresi
mı (Uskûdar) Haleda Gaip arazı
oyr.

fından olanlar ise kollariyle, omuzlariyle rastgeldiklerini ite rek kendilerine yol açıyordu.

Jilber ne dört at koşulu araba, ne iki fayton sahibi, ne de süvari olduğu, Parisli olmadıktan başka amele sınıfından da bulunmadığı cihetle bu kalabalığın arasında, ayaklar altında kalıp ezilmesi pek mümkün iken, Parisli bir aile arasına karışmasıyla artık bu tehlikeden kurtulmuştu.

Delikanlı kolunu kemali cesaret ve hürmetle valdeye uzattı.

Hala kendi kendine hiddetle nerek:

— Çapkın, terbiyesiz, diye mırıldandı.

Böylece yola koyuldular. Peder, kızkardeşiyle kızının arasında yürüyor, hizmetçi kadın sepeti koluna takmış olduğu halde arkadan geliyordu.

Valde tatlı tatlı gülererek:

— Efendiler, müsaade buyurunuz, efendiler lütfediniz, efendiler inayet ediniz diyerek yol açarak Jilberle beraber geçiyordu.

Böylece saray askerlerinin bulunduğu yere geldiler. Yeğen orada durmuş bıyıklarını büküyor, geleni geçeni seyrediyordu.

Pederin şapkasıyla verdiği işaretleri gören çavuş, arkadaşlarının arasından bir yol açarak a-

le efradının bulunduğu yere geldi, onları yerleştirdi.

Bu iş bittikten sonra Jilber bunlara veda ederek ayrıldı, ve sık olmuştan kalabalığın arasından geçerek bir ıhlamur ağacının altına kadar geldi. Orada bir taş üzerine çıkarak beklemeğe başladı.

Yarım saat sonra da borular çalmağa, toplar atılmağa, büyük kilisenin çanı kemali azamette bu merasimi ilân etmeğe başlamıştı.

— 49 —

Uzaktan işidilen âdeta derin bir gök gürültüsüne benzeyen ve gittikçe şiddeti artan bir gürültü duyuldu. Jilber kulaklarını kapamakla beraber, bu gürültüden vücudu titredi. O zamanın âdeti olduğu gibi yüz binlerce ağız (yaşasın kral) diye bağıyordu.

O sırada sırmalı takımlarla süslü, sıçrayıp kişneyen bir çok atlar göse üzerinde süratle ilerlemekte idiler.

Bunlar saray çavuşları, süvari hassa askeri idi. Bu sırada büyük ve fevkalâde süslü bir araba göründü.

Jilber, bu arabanın içinde göğsünün üzerinde mavi bir kor don, başında süslü bir şapka o-

lan bir zatın oturmakta olduğunu gördü.

Bu, zat kraldı.

Kralın müessir ve değişmez gözlerini, ve etraftaki halkın şap kalarını çıkarıp selâmladıklarını gören delikanlı bu manzaradan dehşetle ürktü.

Bu dehşet ve korku içinde kralı selâmlamak için başından şapkasını çıkarmağı unutmuştu.

Başına yediği şiddetli bir yumrukla şapkasının yere yuvarlanması üzerine kendine geldi.

Jilber, yere düşen şapkasını aldıktan sonra başını kaldırarak arkasına bakınca beraber geldiği ailenin yeğeni bulunan çavuşun gülerik kendisine bakmakta olduğunu gördü.

Çavuş:

— Kralı selâmlamak için şapka çıkarılmaz mı? diye sordu. Jilber, elinde şapkası ve korku içinde:

— Mösyö, dedi, kralı ilk defa görüyorum. Selâmlamayı unut tum. Fakat bilmez idim ki...

Çavuş öfkeyle kollarını çatarak:

— Bilmez miydin diye sordu.

Jilber sevgilisi Andreyi görmek için pek uygun olan bu yerden kovulacağından korktu. Kalbinde kaynayan aşk gruruna mâni oldu:

— Beni mazur görünüz, taşralıyım, dedi..

Bunun üzerine çavuş sordu:

— Parise tahsil için mi geldiniz, mösyö?

Jilber hiddetini gizlemeğe çalışarak cevap verdi:

— Evet, mösyö..

— Madamki tahsil için gelmişsiniz, şimdiden bilmediğinizi öğrenmeğe başlayınız.. Veliâdın zevcesini de kral gibi selâmlarlar, prenseslere de öyle, elhasıl üzerinde arma olan arabaları da selâmlamak lâzımdır. Armayı biliyormu sunuz, yoksa onu da tarif edeyim?

— Teşekkür ederim, mösyö, bilirim..

— Pekâlâ..

Kral ve maiyetindeki arabalar birer birer geçtiler. Jilber bunlara o kadar dikkatle bakıyordu ki, onu görenler budala zannederlerdi.

Her araba manastırın kapısına vardıkça orada duruyor, içindekiler inerek içeriye giriyordu.

Bu sıralarda Jilberin kalbini bir ateş sardı, gözleri karardı, etrafını görmez oldu. Vücudu öyle şiddetle titriyordu ki yere düşmemek için ağacın dalına tutunup asılmağa mecbur oldu.

Çünkü beş on adım ötede, süslü bir saray arabasında, tek mil

Kristof Kolombo'nun Yumurtasına Doğru..

Yazan: VASFI RIZA ZOBU

— 13 —

ara düğmeye basınca, önünüzde masanız ve yanınızda mahbubemizle bir locaya iniverirsiniz!

Budapest'te gezmekte devam et-

timin üstünde "Sent Margö-

imli bir ada vardır. Bu a-

da, şehrin yazlık eğlence mer-

kezi denilebilir. Tuna üstünden,

çok büyük bir köprüden ayrılan,

çok küçük bir köprü ile varılan

adada, eğlence namına dünya

adada ne varsa, hepsi mevcuttur.

Yüzme havuzları, barlar, her

gelen lokantalar, gazinoların en-

günlük tarzının her çeşidi, ila-

halkın parkları ve mükemmel

açık hava tiyatrosu...

Yüzme havuzları; Avrupada bu-

nyada diğer memleketlerin havu-

zuna nazaran, barları eşsiz bir güzel-

likte lokantaları; Macar müziği

çok yakın olan Macar yemek-

leri istihlaftir. Gazinoları; zen-

ne memleketlerdeki gazinolar, a-

macada kadar, mükemmel. İtaliyalı-

lar, pakat zevk itibarıyla girmeye

girmeyi sevmez. Geniş gövdeli, kalın

ve bu yapıları ağaçlarla a-

çıkıyor. Hele açık hava ti-

yatrosu. O, başlı başına bir sa-

hne zevk meşheri...

Geniş mizanzenli, tabii dekorlu

ve figüranlarla seyrettikleri

Yuhanna... isimli opera

bir kere daha bu, derece

oyunlarını görebileceğimi

görmüyorum...

Yunan ve Roma tiyatroları

zinde, Anfi Teater şeklinde ya-

şılıyor. Oturacak yerlerine rahat

konuşmak konmuş. Fevkalâde ışık

ve yapılmış. Büyük bir

teatrının iştirakiyle oynanan pi-

yes muvaffak olabilmeleri için ne

de: tabiatın yaptığı bir tepe-

nin üstünde koca koca sahici

ve yemyeşil çimenleri o-

yun ve toprak tepesi... Bu geniş te-

peye dört nala mı koşu-

şuyor. Bir goban idaresinde koyun

leri mi geçmedi. Toplarla tü-

şüyor. Muharebeler mi olmadı.

Yüzme havuzunda oynayanlar

aktör, oynadıkları bir piyes

de, bu tabiiğin içinde sanki

bağlandı. Temsil güzel olmak

herkes, fazla medhe sayan de-

ğünlerin tenisini "fevkalâde de-

ğün, gösteriyordu. Sahne ve de-

ğün, kostüm ve geniş mizanse-

ne sanatkarların kudretlerini iki

ne kadar, İstanbul malumdur. Me-

se, İstanbulda oynadığımız

se, turnelerle tekrar edince

uygunsuzluğundan, vasi-

yetimliğimizden yüzde elli

ne, herhangisi farkederiz. Bütün

ne, herhangisi farkederiz. Bütün

olduklarını bundan evvelki görüş-

memizde anlatmıştım. Temsil ge-

cesinde de hoş gidecek bir hare-

ketlerini gördüm.

Piyenin meyvuu: tarihi bir harp

ve neticesidir. Anlatması uzun sü-

rer. Ben asıl söylemek istediğim

yere gelelim. Piyenin ikinci per-

desinde askerler harbe gitmek ü-

zere atlarına bindikleri zaman, ön

deki süvariye getirip bir Macar

bayrağı verirler. Bayrak sahneye

çıkartılmaz seyircilerin onu can-

dan karşılayışlarına hayran ol-

dum. Tüylerin diken diken oldu.

Bayraklarını gören seyircilerin ba-

şı açık olanları şiddetle alkışlar-

ken, başları kapalı olanlar da der-

hal şapkalarını çıkarıp sancakları-

nı tiyatro sahnesinde de olsa

hürmetle selamladılar. Kulakları

çılmasın Abidin Daverin... Bayra-

ğa karşı böyle büyük hürmet ve

alakanın bizde de görünür bir

tarzda yapılmasını nasıl candan

temenni eder, sütun sütun yazılar

yazar!

Tiyatroda başı şapkalı seyirci-

lerin oluşuna belki taaccüp edersin-

iz. Fakat, bu seneki yaz günleri-

nin ıtıratsızlığı dünya âdetlerini

altüst etti. Temmuz ayı olmasın

rağmen, bünü Avrupada olduğu

gibi, Pestede geceleri havalar

gayet serin oluyordu. Tiyatro,

anfi şeklinde olduğu için, öndekine

arkadıkına mani olmasın imkân

kalmıyor. Bundan dolayı herkes

parçesiz olduğu gibi, şapkalı da

oturabiliyordu.

Zaten bu tiyatrosunun tuhaf tu-

haf teşkilatı var. Allah rahmet ey-

lesin, anam mektep tatillerinde

bizlerden feryat ederde; yaramaz-

lığımızla başa çıkmadığını anla-

ynca, senenin her ayı açık olan,

mahalle mektebine kaydettirirdi.

Hocanın tenbibi üzerine, evden

birer minder getirmişti. Kuru

tahtaların üstüne onu kor, bağda-

şkur, hoca efendinin vâzı nasih-

atını dinliyerek akşamı ederdik.

Bu açık hava tiyatrosunda da

halka; "minder getirin!.. deme-

mişler ama, "seyircilerin içinde

yuvarlak yerlerini rahatsız etme-

mek istiyenler olursa, düşüncesi-

le, tahtadan koltuklarına göre ya-

pılmış minderler yaptırıp halka

kiralamağı akıl etmişler. Epey de

talipisi var. Herkes birer tane te-

darik edip üstüne yerleşiyor. A..

o ne? bir garson, devşirilmiş, istif

edilmiş bir küneyi kucağında ta-

şıyor, sordum:

— Bunlar ne?

— Battaniye...

— Ne olacak bunlar?

— Kiralıyorlar...

— Neye?

— Üşyenler sırtlarına alınıyor,

bacaklarına sarınıyor diye...

Az zamanda, garsonun elinde

stok mal kalmadı. Hastanede ti-

yatro seyrederek gibi, herkes batta-

niyelere bürünmüş. Her türlü

rahatlığa mani olacak teşkilatı

olan bu tiyatrosunun meraklı seyir-

cilerinden biri de benim yanıma

düşmüş. Son kalan battaniyeyi a-

larken garsona bir şey sordu. Ya-

rumdaki arkadaşım bunu duyunca

kahkahayı salıverdi. Merak et-

tim:

— Ne oldu, neye güliyorsun?

— Sağında oturan adama...

— Niçin?

— Garsona ne sorduda!!!

— Ne sordu?

— "Yağmur yağarsa şemsiye de

kiralıyor musunuz?" diye...

Vasfi R. ZOBU.

ÇOCUKLAR İHTİYARLAR VE HASTALIKTAN YENİ KALKANLAR İÇİN GIDA

KANZUK BESLEYİCİ UNLARI

VİTAMİN ve KALORİ CİHAZİLE ÇOK ZENGİNDİR.

ÇOCUKLARA İSHAL YAPMAZ

Pirinç Patates Yulaf Mercimek Bezelye İrmik Nişasta ve Gıdalar unlarının cesitleri tanınmış eczane ve ecza depoları ile büyük bakkaliyelerde satılır

KANZUK Besleyici unları Esgizdir Mükemmeldir

İshal olarak hazırlanır kalıyen bozulmaz ve kurulanmaz

UMUMİDEPO: İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU - İSTANBUL / İZMİR Acentemiz Türk Ecza deposudur.

Şirketi Hayriyeden:

Gelecek Salı akşamından itibaren Ramazana mahsus Gece seferleri tarifesi iskelelerle Vapurlara asılmıştır.

Çocuk Bilmecesinde hediye kazananlar

Son üç bilmecemizi halledenler:

(Not: Kağıd bühranı dolayısıyla bütün gazeteler gibi Haberin de sayı faharını azaltmak mecburiyetinde kalmıştık. Yüzünden bilmeceler ve bilmecelerimizde hediye kazananların isimlerini neşretmek intizamını kaybetmiştik. Son üç bilmecemizi halledenlerin hepsini birleştirerek ve hediye kazananların isimlerini aşağıda yazıyoruz.)

Vakit kütüphanesinden dört lira kıymetinde mektep kitabı almak hakkını kazanan

Birinci: Aziz Server Vefa lisesi,

Vakit kütüphanesinden üç lira kıymetinde mektep kitabı almak hakkını kazanan

İkinci: Cemal Bora Beyoğlu orta okul.

Vakit kütüphanesinden 30 kuruşluk kitap almak hakkını kazananlar

1 — İsmail Ayık, Kuleli Süel lisesi sınıf 11 de, 2 — Fikret Bayku Cerrahpaşa çeşme sokak No. 8, 3 — Ertağrı Ayık, Macra meydan sokak No. 16, 4 — Altın Yusufoğlu Beşiktaş Kılıcalı çömez sokak 21, 5 — Osman Tünel, Sulukule misafirler mahallesi namak sokak 2, 6 — Ragıp İyicli, Kandilli iskele caddesi 6, 7 — Orhan Ertelci, Ortaköy dereci Ahmetbey sokak 30, 8 — Maffier Altınok, Unkapanı vezne-ciler caddesi 48, 9 — Bahattin Veli-oğlu, Beşiktaş Köyü, 10 — Kemal Akbulut, Beyazıt Temiz sokak 53, 11 — Ahmet Çelintaş, Büyükdere Rıhtım caddesi No. 5, 12 — Nuran Selman, Üsküdar Taygar Hanza mahallesi Kevahip zade yokuşu 1, 13 — Kenan Çolakoglu İstanbul lisesi sınıf 11 de, 14 — Sadi Güneş, Saadide, 15 — Samim Tunali Sarıyer ortamahalle fırın sokak No. 9, 16 — Lütfi İhsa Feza-ti lisesi sınıf 4. B. No. 261, 17 — Samiye Vuran, İstanbul 15 inci ilkokul sınıf 4 te, 18 — İbrahim Büyükyazıcı, Beyoğlu Tarlaüstü cad-desi No. 17, 19 — Baki Alev Kalamış Nur sokak 7.

BİRER KUTU BİSKÜVİ KAZANANLAR

20 — İlhami Cura, Beşiktaş 2 inci ilkokul sınıf 5 te 272, 21 — Orhan Tark, Kabataş kutu fabrikasında, 22 — Hadiye Tan, Bakır köy Yahyobu, 61, 23 — Halit Dem-nizeri Tüyü çeşmecilerde, 24 — Ayşe Uygur Zilede Tüccar Akif kızı, 25 — Bedros Valaycı, Gümüşsuyu caddesi 25, 26 — Leman Tansel, E-yüp oyuncakları çıkması 2, 27 — Şayın Genç, Kadıköy Kurbahdere ikinci sokak 34, 28 — Hasan Som-mer, Beşiktaş Abbasağa kuyu sokak 14, 29 — Şevket Ömer Beyoğlu üç-cüncü vakıf han 4 de, 30 — Refet Akarar Lüleli Uğur apartmanı 4, 31 — Zerrin Koc, Kadıköy kurbah-dere ikinci sokak 20, 32 — Halil Ertüz, Osmanbey Rumeli caddesi meşerret apartman, 6, 33 — Şerife, Feriköy bah caddesi, 32, 34 — Os-man Altınca Balıkesir Gündoğ-an mahallesi Pınar sokak No. 5 35 — Akşam Kız sanat mektebinde Seni-ye.

(Devamı var)

Dr. İRFAN KAYRA

RÖNTGEN MÜTEHASSISI

Türbe, Bozkurd Kuraathane

si karşısında eski Klod Farc

sokak No. 8. 10. Öğleden son

ra 3 ten 7 ye kadar.

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Cinsi	Marmara Üssübahri K. kilosu	Satınalma Komisyonundan: Tahmini fiyatı	İlk teminatı	Eksiltme gün ve	saat
Kuru fasulye	45.000	Kuruş San. 15 50	Lira Krş. 523 13	25 birinciteşrin 939	11
Nohut	40.000	14 50	435 00	" " " "	16

1 — Komutanlık kara birliklerinin senelik ihtiyaçlarından olup yukarıda cins ve miktarı yazılı iki ka-

lem yiyecek maddeleri, ayrı ayrı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltmeleri izmitte Tersane kapısında komisyon binasında yapılacaktır. Şartnameleri bedelsiz

olarak komisyondan alınabilir.

3 — Eksiltmeye iştirak edecek isteklilerin 2490 sayılı kanunun istediği bu işle alakadar olduklarını

gösteren ticaret vesikalarını ve yukarıda hıvalarında yazılı ilk teminatlarla birlikte hazırlayacakları

teklif mektuplarını muayyen gün ve saatlerden tam bir saat evveline kadar komisyon başkanlığına ver-

meleri. "8200"

M.M.V. Deniz Merkez Satınalma Komisyonundan

1 — Tahmin edilen bedeli (25250) lira olan iki adet Ceneraytörün

pazarlık münakasası 16-10-939 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14

de vekâlet binasında müteşkil komisyonumuzda icra edilecektir.

2 — 126 kuruş bedel ile şartnamesini almak isteyenlerin hergün ko-

misyona müracaatları.

3 — Münakasaya girmek isteyenlerin 1893 lira 75 kuruşluk ilk tem-

inat ve kanuni vesikalarını ve komisyonu olmadıkları hakkındaki evrakı

ile birlikte belli gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları. (7828)

Komisyonumuzda mevcut fennî şartnamesine ve İstanbul hava harp

akademisindeki mevcut otobüs numunesine göre 7 adet bir tonluk Ford

şasilerinin üzerine 7 adet otobüs karoserisi pazarlık yapılabilecektir.

Pazarlık ihalesi 19 birinciteşrin 939 perşembe günü saat 11 de yapıla-

caktır. Fennî şartnamesi hergün komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin

belli gün ve saatte Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelme-

leri. (8439)

İhale günü talibi çıkmıyan Güneş şuyası hastanesi için 345 ton kolko

mürü şerit ve evsafı dahilinde satın alınacaktır. Açık eksiltme ile ihale,

si 2 birinciteşrin 939 perşembe günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen

kaymeti 6265 lira ilk teminatı 470 liradır. İsteklilerin belli gün ve saatte

Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (8440)

Komutanlık birlikleri için şerit ve evsafı dahilinde 2085 ton Jave-

maria kömürü satın alınacaktır. Pazarlık ihalesi 17 birinciteşrin 939 sa-

h günü saat 16 da yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda

komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (8437)

Komutanlık birlikleri için 35 adet araba 50 adet mekkâri ve 30 adet

büyük eşya örtüsü pazarlık satın alınacaktır. Pazarlık ihalesi 19 birin-

citeşrin 939 perşembe günü saat 15 de yapılacaktır. İsteklilerin belli gün

ve saatte numunelerle beraber komutanlık satınalma komisyonuna gel-

meleri. (8438)

Garp cephesinde Zigfrid ve Majino hatlarını gösterir mufassal harita

